

Brussell, 13 ta' Lulju 2026
(OR. en)

11876/26

AVIATION 117

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	13 ta' Lulju 2026
lil:	Is-Sa Thérèse BLANCHET, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2026) 361 final
Suġġett:	RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-KUNSILL IR-RAPPORT ANNWALI 2025 DWAR L-IMPLIMENTAZZJONI TAR-REGOLAMENT (KE) N° 300/2008 DWAR REGOLI KOMUNI FIL-QASAM TAS-SIGURTÀ TAL-AVJAZZJONI ĊIVILI

Id-delegazzjonijiet isibu mehmuz id-dokument COM(2026) 361 final.

Mehmuz: COM(2026) 361 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 13.7.2026
COM(2026) 361 final

**RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW U LILL-
KUNSILL**

**IR-RAPPORT ANNWALI 2025 DWAR L-IMPLIMENTAZZJONI TAR-
REGOLAMENT (KE) N° 300/2008 DWAR REGOLI KOMUNI FIL-QASAM TAS-
SIGURTÀ TAL-AVJAZZJONI ĊIVILI**

1. INTRODUZZJONI

Skont l-Artikolu 16 tar-Regolament (KE) Nru 300/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹, kull sena l-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Istati Membri, u tinformahom bl-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament u bl-impatt tiegħu fuq it-titjib tas-sigurtà tal-avjazzjoni.

Fl-2025 is-servizzi tal-Kummissjoni komplew bl-implimentazzjoni tal-azzjonijiet imħabbra fid-Dokument ta' Hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni, "Il-ħidma lejn politika tas-sigurtà tal-avjazzjoni mtejbja u aktar reżiljenti: rendikont" (SWD (2023) 37 final), b'enfasi fuq l-innovazzjoni, it-teknoloġija, u linja bażi ġdida tas-sigurtà tal-avjazzjoni.

2. AVVENIMENTI TA' THEDDID U PROSPETTIVA

Il-Kummissjoni, flimkien mal-aġenziji rilevanti, impenjat ruħha fi sforz sostnut biex timmonitorja u tindirizza t-theddid għas-sigurtà għas-settur tal-avjazzjoni, inkluż dak ta' natura ibrida, flimkien mal-Istati Membri u ma' partijiet ikkonċernati oħra. L-għan ta' dan l-isforz kien li tiġi żgurata l-ġestjoni effettiva tar-riskju. Għal dan il-għan, fl-2025, il-Kummissjoni hejjiet emenda legiżlattiva biex tistabbilixxi mekkaniżmu aktar effiċjenti biex tiġi kondiviża l-informazzjoni dwar l-okkorrenzi tas-sigurtà tal-avjazzjoni.

2.1 Terroriżmu u theddid ibridu

It-theddida terroristika għall-Unjoni Ewropea u għall-Istati Membri tagħha tibqa' persistenti, qed tevolvi, u hija dejjem aktar kumplessa, ikkaratterizzata minn decentralizzazzjoni, minn diversifikazzjoni ideoloġika, u minn dipendenza qawwija fuq l-ekosistemi diġitali. In-networks tal-ġihadisti jibqgħu l-aktar theddida letali, bl-evoluzzjoni tagħhom influwenzata mill-qrib mill-kunflitti li għaddejjin fil-Lvant Nofsani. Fl-istess hin, avvenimenti interni u esterni destabilizzanti kkontribwew għall-intensifikazzjoni tar-radikalizzazzjoni, għal żieda fit-tensjoni u għall-polarizzazzjoni soċjali, li potenzjalment iwasslu għat-terroriżmu u għall-estremiżmu vjolenti madwar l-Unjoni. Il-pjattaformi diġitali għandhom rwol ewlieni, u dan jippermetti r-radikalizzazzjoni u r-reklutaġġ kif ukoll it-tixrid tal-propaganda. F'ambjent li huwa aktar decentralizzat u volatili, l-atturi terroristiċi u estremisti vjolenti diffużi jingħaqdu u jispiraw lil xulxin lil hinn mill-ideoloġija jew mill-affiljazzjoni fi grupp.

¹ Ir-Regolament (KE) Nru 300/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2008 dwar regoli komuni fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili u li jhassar ir-Regolament (KE) Nru 2320/2002 (ĠU L 97, 9.4.2008, p. 72).

L-influwenza tal-kunflitti fil-Lvant Nofsani estendiet għall-ispazju ta' theddid ibridu bl-isfruttament ta' narrattivi ta' kunflitt f'kampanji ta' diżinformazzjoni u sforzi ta' polarizzazzjoni online.

L-avjazzjoni ċivili tibqa' mira ta' profil għoli, filwaqt li t-theddidi u l-isfidi huma mistennija jevolvu, b'diversità probabbli akbar ta' *modi operandi* ta' attakk. It-theddid minn informazzjoni privileġġata u t-terroriżmu endoġenu għadhom qasam ta' attenzjoni partikolari. Iż-żoni ta' kunflitt se jkomplu jipprovdu ambjent li joffri l-opportunità lit-terroristi li jiksbu tagħmir ta' grad militari aktar sofistikati.

Filwaqt li l-gwerra ta' aggressjoni tal-Federazzjoni Russa kontra l-Ukrajna sa issa kellha impatt limitat fuq it-theddida terroristika u l-estremiżmu vjolenti fl-UE, wasslet għal żieda fit-theddida ibrida kontra s-sigurtà interna tal-UE, permezz ta' żieda fid-diżinformazzjoni, attakki ċibernetiċi, tentattivi biex tiġi strumentalizzata l-migrazzjoni, u azzjonijiet ta' sabotagg kontra infrastruttura kritika.

2.2 Ċibersigurtà

2.2.1 Generali

Fl-2025, kien hemm madwar 9200 inċident ċibernetiku rrapportat li affettwaw il-kategoriji kollha ta' partijiet ikkonċernati tal-avjazzjoni madwar id-dinja.² In-natura ta' dawn l-inċidenti inkludiet inċidenti ta' ransomware, vjolazzjonijiet tad-data, kompromessi tal-katina tal-provvista, attività xprunata mill-hacktivisti u divulgazzjonijiet tar-rivelazzjoni tad-data mmirati lejn il-linji tal-ajru, kif ukoll l-ajruporti u l-fornituri tas-servizzi tan-navigazzjoni bl-ajru. L-2025 rat diversi inċidenti b'impatt sinifikanti fuq il-katina tal-provvista tal-avjazzjoni, b'mod partikolari l-attakk fuq is-sistema MUSE ta' Collins Aerospace li affettwa lil diversi ajruporti ewlenin³ fl-Ewropa.

Għalkemm iċ-ċiberkriminalità għadha t-theddida ewlenija, id-dimensjoni ġeopolitika tat-theddid ċibernetiku saret dejjem aktar prominenti. Il-kunflitti li għaddejjin fl-Ukrajna u fil-Lvant Nofsani komplew iżidu l-attivitàjiet tal-hacktivisti, bl-attakki distribwiti li jwaqqfu s-servizzi (DDoS) jimmiraw b'mod sproporzjonat l-ajruporti minhabba l-viżibbiltà simbolika tagħhom. L-użu tal-IA minn atturi tat-theddid ċibernetiku sar ukoll dejjem aktar evidenti.

Biex tiġi appoġġata implimentazzjoni koerenti u armonizzata tal-qafas taċ-ċibersigurtà tal-UE fil-qasam tal-avjazzjoni, l-isforzi fl-2025 iffukaw fuq konsistenza massima bejn

² Ir-rapport tal-2026 tal-EUROCONTROL/EATM-CERT dwar iċ-ċibernetika fl-avjazzjoni.

³ B'konsegwenza ta' dan, dawn l-ajruporti kellhom jirrikorru għall-ipproċessar manwali, li rriżulta fi kjuwijiet twal, f'dewmien, u f'kanċellazzjonijiet. L-inċident juri kif is-sistemi tal-IT kritiċi tal-avjazzjoni jistgħu jsofru qtugħ fuq skala kbira b'effetti sekondarji rapidi fin-network ta' titjiriet tal-Ewropa.

ir-regoli orizzontali u settorjali. Dan bil-ħsieb li tissaħħah l-effettività, tiġi evitata d-duplikazzjoni u jitnaqqas il-piż fuq l-operaturi u fuq l-amministrazzjonijiet.

Fl-2025, is-Sottogrupp dwar iċ-Ċibersigurtà tal-Avjazzjoni, stabbilit fi Frar 2024, lesta dokument ta' referenza mhux vinkolanti, ivvalidat mill-grupp ta' kooperazzjoni tas-sigurtà tan-networks u tal-informazzjoni (NIS), biex jappoġġa implimentazzjoni koerenti u armonizzata tal-qafas taċ-ċibersigurtà tal-UE fil-qasam kollu tal-avjazzjoni.

2.2.2 Valutazzjoni tar-riskju dwar it-tagħmir ta' detezzjoni

F'kollaborazzjoni mal-awtoritajiet doganali u tas-sigurtà tal-avjazzjoni tal-Istat Membru, il-Kummissjoni wettqet valutazzjoni tar-riskju dwar it-tagħmir ta' detezzjoni, inkluż it-tagħmir ta' skrinjar tal-avjazzjoni, skont l-Artikolu 22 tad-Direttiva NIS2. Il-valutazzjoni tar-riskju giet applikata għat-tagħmir ta' detezzjoni li juża software u/jew li huwa konness ma' sistemi tat-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICT), varat bejn id-dwana, l-awtoritajiet tal-fruntieri, l-ajruporti, il-portijiet, u punti ta' kontroll fuq il-fruntiera.

Is-sejbiet jindikaw prattiki nazzjonali frammentati, dipendenza qawwija fuq fornituri mhux tal-UE, u vulnerabbiltajiet ewlenin marbuta mal-manutenzjoni mill-bogħod u man-nuqqas ta' protokollu armonizzati tas-sigurtà. Il-valutazzjoni tidentifika 13-il xenarju ta' riskju, bl-oġġett riskji jkunu: dipendenza żejda fuq manifatturi uniċi jew limitati (intrappolament tal-klijentela, fornituri b'riskju għoli); aċċess awtorizzat/mhux awtorizzat matul il-manutenzjoni jew l-installazzjoni (inkluż dawk mill-bogħod); malware li jikkomprometti t-tagħmir, l-integrità tad-data, u s-sistemi konnessi. Ir-riskji jiżiedu f'ambjenti interkonnessi (l-ajruporti, il-portijiet, il-Pjattaforma tad-Data Doganali tal-UE).

2.3 Droni

Id-droni qed isawru mill-ġdid il-futur tal-ekonomija u tas-soċjetà tal-UE, b'konsegwenzi estensivi għat-trasport, għall-kummerċ u għas-servizzi. Hekk kif in-numri jiżiedu u l-kapaċitajiet teknoloġiċi tagħhom javvanzaw, inkluż it-titjib fil-veloċità, fl-aġilità, fil-firxa, fil-kapaċità tat-tagħbija utli, u fil-preċiżjoni tas-sensuri, kif ukoll fl-integrazzjoni tal-Intelliġenza Artifiċjali, huwa essenzjali li jiġi rikonoxxut il-potenzjal assoċjat mal-użu hażin tagħhom. Sabiex jiġu sfruttati l-benefiċċji tad-droni u l-użi leġittimi u legali tagħhom, huwa għalhekk kruċjali li jiġi indirizzat it-theddid li johlqu f'termini ta' attivitajiet illegali, irregolari jew malizzjużi, u li dawn ir-riskji jittaffew.

L-okkorrenza ta' incidenti li jinvolvu droni ta' orġini mhux magħrufa qrib l-infrastruttura, inkluż l-ajruporti, tohloq sfida partikolari għall-prontezza u għall-kapaċità tal-UE li tipprevjeni incidenti futuri.⁴ Il-preżenza ta' droni qrib żoni sensittivi

⁴ Fl-2025, ġew irrapportati sospensjonijiet ta' operazzjonijiet ta' titjiriet kawża tad-droni, pereżempju f'Copenhagen, fi Munich, f'Berlin u fi Brussell.

taqajjem ukoll tħassib dwar l-ispjunaġġ, u b'hekk iżżid il-livell ta' tensjoni tas-sigurtà. B'reazzjoni għal dan, fl-2025, il-Kummissjoni bdiet tiżviluppa Pjan ta' Azzjoni dwar is-Sigurtà tad-Droni u s-Sigurtà kontra d-Droni, immirat sabiex isahħaħ l-approċċ ta' rispons-prevenzjoni-detezzjoni biex jittaffa t-theddid mahluq mid-droni u biex tissahħaħ il-preparatezza tal-Unjoni għar-rispons għall-inċidenti.

3. VALUTAZZJONIJIET TAR-RISKJU

3.1 Żoni ta' Kunflitt

Is-Sistema tal-UE ta' Twissija dwar iż-Żoni ta' Kunflitt kompliet twettaq valutazzjonijiet tar-riskju trimestrali regolari, immexxija mill-Grupp Integrat ta' Valutazzjoni tar-Riskju għas-Sigurtà tal-Avjazzjoni tal-UE, li jinkludi lill-Istati Membri tal-UE, liċ-Ċentru tal-Intelligence u tas-Sitwazzjonijiet tal-UE (INTCEN tal-UE), u lill-Aġenzija Ewropea tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni (EASA). L-oġettiv tas-sistema huwa li tiffaċilita l-kondiviżjoni f'waqtha tal-valutazzjonijiet tar-riskju relatati ma' żoni ta' kunflitt li jaffettwaw l-avjazzjoni ċivili tal-UE, u b'hekk tippermetti mitigazzjoni effettiva tar-riskju. Il-laqgħat *ad hoc* jissejħu kif meħtieġ biex jiġu indirizzati kwistjonijiet urġenti.

Il-grupp kellu erba' laqgħat trimestrali fl-2025 u ħames laqgħat urġenti *ad hoc*. Saru erba' laqgħat preparatorji mal-assoċjazzjonijiet tal-linji tal-ajru u tal-linji tal-ajru tal-UE. Dan wassal għall-ħruġ ta' żewġ Bulettni ġodda ta' Informazzjoni dwar iż-Żoni ta' Kunflitt (CZIBs) tal-EASA, għall-irtirar ta' erba' membri tal-CZIBs tal-EASA u għall-aġġornament ta' dawk li jifdal.⁵

Il-proċess integrat ta' valutazzjoni tar-riskju għas-sigurtà tal-avjazzjoni tal-UE pprovda wkoll kapaxità ta' valutazzjoni tar-riskju u appoġġa l-proċess tat-teħid ta' deċiżjonijiet (mitigazzjoni tar-riskju) għall-istandards dwar is-sigurtà tal-merkanzija bl-ajru u dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni.

4. QAFAS LEGIŻLATTIV U GHODOD SUPPLIMENTARI

4.1 Qafas legiżlattiv

L-avjazzjoni ċivili tibqa' mira attraenti għall-atturi ostili u l-ġlieda kontra din it-theddida teħtieġ l-implimentazzjoni ta' miżuri protettivi proporzjonati u bbażati fuq ir-riskju. Għalhekk, il-Kummissjoni u l-Istati Membri qegħdin jaġġustaw kostantement il-miżuri ta' mitigazzjoni sabiex jilħqu l-ogħla livell ta' sigurtà filwaqt li jimminimizzaw l-effetti avversi fuq l-operazzjonijiet.

⁵ <https://www.easa.europa.eu/en/domains/air-operations/czibs>

Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2015/1998 gie emendat f'Mejju 2025 bir-Regolament ta' Implimentazzjoni (UE) 2025/920⁶. Dan tal-aħhar introduċa emendi li jsaħħu l-miżuri dettaljati għall-implimentazzjoni tal-istandards bażiċi komuni fil-qasam tas-sigurtà tal-merkanzija u tal-posta bl-ajru, sabiex tissaħħaħ ir-reżiljenza u tiġi żgurata mitigazzjoni adegwata ta' theddid ġdid. L-oġġettiv kien li jiżdiedu l-prevenzjoni u d-detezzjoni tal-IED (apparat esploziv improvviżat) u tal-IID (apparat incendjarju improvviżat) permezz tal-implimentazzjoni ta' miżuri li jtejbju l-viżibbiltà tal-informazzjoni u tad-data relatata mal-merkanzija u mal-posta bl-ajru li jkunu qed jiġu ttrasportati bl-ajru, li jsaħħu l-kompetenzi u l-ħiliet tal-persunal tas-sigurtà, kif ukoll li jiżguraw is-separazzjoni ta' ċerti komoditajiet matul l-aċċettazzjoni qabel ma jitgħabbew abbord l-inġenju tal-ajru.

Ġew introdotti wkoll modifiki għall-miżuri tas-sigurtà tal-avjazzjoni fl-oqsma tat-taħriġ, taċ-ċertifikazzjoni u taċ-ċertifikazzjoni mill-ġdid tal-persunal tas-sigurtà kif ukoll dwar l-ittestjar ta' rutina tat-tagħmir tas-sigurtà. Xi ajruporti⁷ tneħħew mil-lista ta' pajjiżi terzi rikonoxxuti bħala li japplikaw standards ta' sigurtà ekwivalenti għall-istandards bażiċi komuni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni.

4.2 Il-baži tad-data tal-Unjoni dwar is-sigurtà tal-katina tal-provvista

Il-baži tad-data tal-Unjoni⁸ dwar is-sigurtà tal-katina tal-provvista tikkostitwixxi l-unika għodda legali għall-konsultazzjoni meta jiġu aċċettati kunsinni minn agent regolat iehor jew minn speditur magħruf. L-istess baži tad-data tinkludi wkoll lista ta' tagħmir tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili approvat bil-marka tat-“Timbru tal-UE”.

Fi tmiem l-2025, il-baži tad-data kien fiha kważi 40 000 rekord ta' agenti regolati, spedituri magħrufa, fornituri magħrufa ta' provvisti tal-ajruport, validaturi indipendenti, linji tal-ajru ACC3, fornituri regolati, agenti regolati minn pajjiżi terzi u spedituri magħrufa, tagħmir tas-sigurtà, ajruporti u utenti. Ir-rata ta' disponibbiltà tagħha kienet ta' 99,95 %, li jfisser li matul is-sena 2025, b'kollox ma kinitx disponibbli għal ftit aktar minn 4 sigħat b'kollox.

4.3 Informazzjoni Antiċipata dwar il-Merkanzija Qabel it-Tagħbija (PLACI)

L-operaturi ekonomiċi responsabbli biex idahħlu kunsinni bl-ajru fit-territorju doganali tal-Unjoni (bħala destinazzjoni jew bħala post ta' tranżitu) minn pajjiżi terzi għandhom jissottomettu elettronikament informazzjoni antiċipata dwar il-merkanzija lid-dwana tal-UE. Din id-data tiġi analizzata għall-finijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili mill-

⁶ Għad-dettalji, ara l-Anness 2.

⁷ L-ajruport ta' Kangerlussuaq fi Greenland, l-ajruporti ta' Greenland, Guernsey, Isle of Man u Jersey fir-Renju Unit u l-ajruport ta' Ben Gurion fl-Iżrael.

⁸ <https://ksda.ec.europa.eu/>

awtoritajiet doganali tal-ewwel punt tad-dhul fl-UE bl-użu tas-sistema doganali l-għdida tal-importazzjoni (ICS2).

L-eżitu tal-analiżi tar-riskju tal-PLACI jista' jirrikjedi l-implimentazzjoni ta' miżuri speċifiċi ta' mitigazzjoni tas-sigurtà tal-avjazzjoni, inkluża l-possibbiltà ta' struzzjoni jew riferiment "Tgħabbix" (DNL, Do Not Load). Dawn iridu jiġu applikati minn operaturi ekonomiċi involuti fil-katina tal-provvista għall-UE qabel ma l-kunsinna titgħabba abbord titjira li tkun sejra lejn l-UE.

Fl-2025 ġew irregistrati madwar 146 miljun applikazzjoni tal-PLACI. Dawn wasslu għall-ħruġ ta' madwar 990 talba għal skrinjar (RFS, Requests For Screening), iżda ma kien hemm l-ebda talba biex il-merkanzija ma titgħabbiex (DNL). Il-maġġoranza ta' dawn kienu relatati ma' kunsinni espressi, segwiti minn merkanzija postali u merkanzija bl-ajru ġenerali.

5. SPEZZJONIJIET U ATTIVITAJIET OĦRA TA' MONITORAĠĠ TAL-KONFORMITÀ

5.1 Ġenerali

Ir-Regolament (KE) Nru 300/2008 għandu l-għan li jipprevjeni l-interferenza illegali mal-avjazzjoni ċivili sabiex jiġu protetti l-persuni u l-oġġetti. Filwaqt li dan ir-Regolament jirrikjedi li l-Istati Membri jimmonitorjaw b'mod regolari l-konformità tal-ajruporti, tat-trasportaturi tal-ajru u ta' entitajiet oħrajn fl-implimentazzjoni tal-istandards bażiċi komuni tas-sigurtà tal-avjazzjoni u jiżguraw id-detezzjoni u l-korrezzjoni rapidi tal-fallimenti, il-leġiżlatur ta lill-Kummissjoni r-rwol li timmonitorja l-implimentazzjoni effettiva mill-Istati Membri tal-UE/ŻEE⁹ ta' dan ir-rekwiżit legali.

L-Artikolu 15 tar-Regolament (KE) Nru 300/2008 jirrikjedi li l-Kummissjoni twettaq spezzjonijiet u, kif xieraq, tagħmel rakkomandazzjonijiet biex ittejjeb is-sigurtà tal-avjazzjoni. Biex jintlaħaq dan l-oġġettiv ta' monitoraġġ, is-sistema ta' sorveljanza tal-Kummissjoni tkopri l-attivitajiet tal-Istati Membri fl-istabbilment, fiż-żamma u fl-applikazzjoni ta' programm nazzjonali effettiv għas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili u ta' programm nazzjonali effettiv għall-kontroll tal-kwalità tal-avjazzjoni ċivili.

Għal dan l-għan, il-Kummissjoni topera sistema b'żewġ saffi ta' monitoraġġ tal-konformità, jiġifieri l-ispezzjonijiet tagħha stess ikkomplementati mill-valutazzjoni tar-rapporti annwali tal-Istati Membri dwar l-attivitajiet ta' monitoraġġ nazzjonali.

Mill-2010, ir-rata ta' konformità identifikata matul l-ispezzjonijiet tal-Kummissjoni baqgħet f'livell stabbli ta' madwar 80 %. Madankollu, l-implimentazzjoni effettiva ta'

⁹ Iż-Żona Ekonomika Ewropea: is-27 Stat Membru tal-UE, in-Norveġja, l-Iżlanda u l-Iżvizzera. L-Awtorità ta' Sorveljanza tal-EFTA (ESA, EFTA Surveillance Authority) hija responsabbli għat-twettiq ta' spezzjonijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni fin-Norveġja u fl-Iżlanda. Il-Kummissjoni twettaq spezzjonijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni fl-Iżvizzera abbażi ta' ftehim bilaterali.

xi miżuri thalli lok għal titjib u teħtieġ sforzi kontinwi mill-partijiet ikkonċernati tal-industrija, mill-awtoritajiet kompetenti u mill-Kummissjoni.

5.2 Frekwenza u kamp ta' applikazzjoni tal-ispezzjonijiet

Il-Kummissjoni twettaq spezzjonijiet tal-amministrazzjonijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni tal-Istati Membri (l-“awtoritajiet kompetenti” kif definiti fl-Artikolu 9 tar-Regolament (KE) Nru 300/2008), kif ukoll spezzjonijiet tal-ajruporti, tal-operaturi u tal-entitajiet li japplikaw l-istandards tas-sigurtà tal-avjazzjoni.

L-għadd, il-frekwenza u l-ambitu ta' dawn l-ispezzjonijiet huma stabbiliti fl-istrategġja tad-Direttorat Ġenerali għall-Mobilità u t-Trasport (DG Mobilità u Trasport) għall-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-istandards tas-sigurtà tal-avjazzjoni tal-UE. Hija tqis il-livell ta' attività tal-avjazzjoni f'kull Stat Membru, kampjun rappreżentattiv tat-tip ta' operazzjonijiet tal-ajruporti, il-livell ta' konformità tagħhom fl-implimentazzjoni tar-regolamenti dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni, ir-riżultati ta' spezzjonijiet preċedenti tal-Kummissjoni, il-valutazzjonijiet tar-rapporti annwali nazzjonali ta' kontroll tal-kwalità, l-inċidenti ta' sigurtà (“atti ta' interferenza illegali”), il-livelli ta' theddid u fatturi u valutazzjonijiet oħra.

Sabiex il-Kummissjoni tiġi pprovduta b'garanziji adegwati dwar il-livell ta' konformità tal-Istati Membri, jintuża approċċ ta' monitoraġġ pluriennali. B'hekk, l-evidenza dwar l-applikazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 300/2008 u l-leġiżlazzjoni ta' implimentazzjoni tiegħu tinkiseb minn kull Stat Membru f'ċiklu ta' sentejn, permezz ta' spezzjoni tal-awtorità kompetenti tiegħu jew permezz ta' spezzjoni ta' mill-anqas wieħed mill-ajruporti tiegħu.

Barra minn hekk, l-evidenza tal-applikazzjoni tal-istandards bażiċi komuni dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni tinkiseb f'ċiklu ta' 5 snin permezz ta' għażla ta' mill-inqas 15 % tal-ajruporti kollha tal-UE li jaqgħu taħt ir-Regolament (KE) Nru 300/2008, inkluż l-akbar ajruport f'termini ta' volumi ta' passiġġieri f'kull Stat Membru. L-ispezzjonijiet imwettqa mill-Kummissjoni f'ajruporti magħżula jikkostitwixxu indikatur b'saħħtu tal-livell ġenerali ta' konformità f'kull Stat Membru.

5.3 Proċeduri u metodoloġija għall-ispezzjonijiet

Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 72/2010¹⁰ jistabbilixxi l-proċeduri sabiex jitwettqu spezzjonijiet mill-Kummissjoni fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni. Dan jinkludi, *inter alia*, dispożizzjonijiet għall-kwalifika u għas-setgħat tal-ispetturi tal-Kummissjoni¹¹.

¹⁰ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 72/2010 tas-26 ta' Jannar 2010 li jistabbilixxi proċeduri biex jitwettqu spezzjonijiet mill-Kummissjoni fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni (ĠU L 23, 27.1.2010, p. 1).

¹¹ Ara l-Artikoli 4 u 5.

Il-metodologija użata għat-twettiq tal-ispezzjonijiet giet żviluppata f'kooperazzjoni mill-qrib mal-awtoritajiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni tal-Istati Membri u hija bbażata fuq il-verifika tal-implimentazzjoni effettiva tal-miżuri ta' sigurtà.

5.4 Spezzjonijiet imwettqa mill-Kummissjoni

Il-Kummissjoni kellha tim attiv ta' seba' spetturi tas-sigurtà tal-avjazzjoni full-time, appoġġati minn grupp ta' madwar 70 awditur nazzjonali nominati mill-Istati Membri u li jikkwalifikaw għall-partecipazzjoni fl-ispezzjonijiet tal-Kummissjoni.

L-involvement tal-awdituri nazzjonali fl-ispezzjonijiet tal-Kummissjoni jikkontribwixxi wkoll għal sistema ta' rieżami bejn il-pari u jippermetti t-tixrid tal-metodologiji u tal-aħjar prattiki fost l-Istati Membri u l-pajjiżi assoċjati¹².

Biex tipprovdi lill-Istati Membri b'feedback mill-ispezzjonijiet, tippromwovi t-trasparenza u tarmonizza l-metodologiji ta' monitoraġġ tal-konformità, f'Ottubru 2025 il-Kummissjoni organizzat laqgħa annwali u taħriġ tal-awdituri nazzjonali.

5.4.1 Spezzjonijiet tal-awtoritajiet nazzjonali kompetenti

L-ispezzjonijiet tal-awtoritajiet kompetenti għandhom l-għan li jivverifikaw jekk l-Istati Membri għandhomx l-għodod neċessarji – inkluż programm nazzjonali ta' kontroll tal-kwalità, awtorità legali u riżorsi xierqa – biex ikunu jistgħu jimplimentaw b'mod adegwat il-leġiżlazzjoni tal-UE dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni. Bħala parti mis-seba' ċiklu tagħha ta' spezzjonijiet tal-awtoritajiet kompetenti, il-Kummissjoni wettqet spezzjonijiet f'seba' Stati Membri matul l-2025.

L-Istati Membri spezzjonati fl-2025 żammew il-programmi nazzjonali tagħhom tas-sigurtà tal-avjazzjoni f'konformità mal-bidliet leġiżlattivi. Il-maġġoranza tal-programmi nazzjonali ta' kontroll tal-kwalità nstabu wkoll li kienu allinjati bis-sħiħ mar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 18/2010. Fl-Istati Membri kollha, gie nnotat li l-ajruporti, it-trasportaturi tal-ajru u l-entitajiet b'responsabbiltajiet ta' sigurtà ffaċċjaw ċerti sfidi fl-aġġornament u fiż-żamma tal-programmi tas-sigurtà f'konformità mal-leġiżlazzjoni tal-Unjoni u mal-programmi nazzjonali tas-sigurtà tal-avjazzjoni, kif ukoll fil-monitoraġġ tagħhom.

Ir-rekwiżiti għar-reklutaġġ, għat-taħriġ, għall-approvazzjoni jew/u għaċ-ċertifikazzjoni, għall-kwalifiki tal-għalliema u tal-validaturi indipendenti meta applikabbli ġew trasposti l-aktar fi programmi nazzjonali ta' taħriġ tal-Istati Membri spezzjonati. Madankollu, għad hemm lok għal titjib fl-istandardizzazzjoni taċ-ċertifikazzjoni u tar-ricertifikazzjoni tal-operaturi tar-raġġi-X.

F'xi Stati Membri, il-frekwenzi u l-ambiti stabbiliti għall-monitoraġġ tal-ajruporti, tat-trasportaturi tal-ajru u ta' xi entitajiet b'responsabbiltajiet ta' sigurtà mhux dejjem ġew irrispettati mill-awtorità xierqa. Barra minn hekk, f'xi każijiet, ma sarux biżżejjed

¹² Ara l-Anness 1 għal sommarju tal-attivitajiet kollha ta' monitoraġġ tal-konformità tal-Kummissjoni u tal-ESA fl-2025.

testijiet fiż-żoni kollha meħtieġa. Barra minn hekk, il-Kummissjoni identifikat ukoll il-ħtieġa li tittejjeb l-implimentazzjoni tal-metodoloġija meħtieġa għall-ispezzjonijiet, f'oqsma bħar-rapportar tal-monitoraġġ tal-konformità nazzjonali, l-armonizzazzjoni tar-rapportar tar-riżultati tat-testijiet, il-miżuri ta' sigurtà marbuta direttament¹³ koperti matul l-ispezzjonijiet u l-klassifikazzjoni tal-konformità.

L-Istati Membri kollha pprovdew lill-awtoritajiet xierqa tagħhom bis-setgħat ta' infurzar meħtieġa għall-monitoraġġ u għall-infurzar tar-rekwiżiti kollha tar-Regolament (KE) Nru 300/2008 u tal-atti ta' implimentazzjoni tiegħu, u l-maġġoranza tagħhom żguraw li għadd suffiċjenti ta' awdituri kienu disponibbli għat-twettiq ta' attivitajiet ta' monitoraġġ tal-konformità. Fl-aħħar nett, il-verifiki fuq il-post fl-ajruporti żvelaw li l-effettività tal-attivitajiet ta' monitoraġġ nazzjonali tibqa' qasam għal titjib ulterjuri fl-Istati Membri kollha spezzjonati.

5.4.2 Spezzjonijiet inizjali fl-ajruporti

Fl-2025, il-Kummissjoni wettqet 12-il spezzjoni inizjali fl-ajruporti bl-għan li tivverifika jekk l-awtorità kompetenti timmonitorjax b'mod adegwat l-implimentazzjoni effettiva tal-miżuri ta' sigurtà tal-avjazzjoni u hijiex kapaċi tinduna bin-nuqqasijiet potenzjali minnufih u tirrettifikahom. Kwalunkwe nuqqas identifikat mill-ispetturi tal-Kummissjoni jrid jiġi rrettifikat fi ħdan perjodu ta' żmien stabbilit. Ir-rapporti tal-ispezzjonijiet jiġu kondiviżi fost l-Istati Membri kollha.

Wara l-16-il sena ta' implimentazzjoni tar-Regolament (KE) Nru 300/2008, ir-riżultati tal-ispezzjoni jirriflettu l-isforzi li saru mill-awtoritajiet kompetenti u mill-industrija. Il-maġġoranza tar-rekwiżiti tas-sigurtà jibqgħu jiġu implimentati b'mod korrett. Madankollu, l-ispezzjonijiet enfasizzaw oqsma fejn għad jista' jinkiseb titjib ulterjuri. Dawn jinkludu l-kontroll tal-aċċess, l-iskrinjar, iċ-ċibersigurtà, it-tfittxijiet tas-sigurtà tal-inġenji tal-ajru, il-kontrolli tas-sigurtà għall-provvisti, kif ukoll l-implimentazzjoni ta' proċessi relatati maċ-ċertifikazzjoni.

5.4.3 Spezzjonijiet ta' segwitu

F'konformità mal-Artikolu 13 tar-Regolament (UE) Nru 72/2010, il-Kummissjoni twettaq b'mod regolari għadd limitat ta' spezzjonijiet ta' segwitu. Tali spezzjonijiet jiġu skedati meta jkunu ġew identifikati diversi nuqqasijiet serji matul l-ispezzjoni inizjali, iżda anke fuq bażi aleatorja sabiex jiġi vverifikat li l-awtoritajiet kompetenti għandhom is-setgħat neċessarji sabiex jitolbu r-rettifika tan-nuqqasijiet fi ħdan l-iskedi ta' żmien stabbiliti. Fl-2025, ma twettqet l-ebda spezzjoni ta' segwitu.

¹³ Żewġ rekwiżiti jew aktar li huma integrati tant mill-qrib li l-effettività ta' wieħed ma tistax tiġi vvalutata b'mod adegwat mingħajr ma jitqiesu l-oħrajn.

5.5 Valutazzjonijiet tar-rapport tal-kontroll tal-kwalità annwali tal-Istati Membri

Il-punt 18 tal-Anness tar-Regolament (KE) Nru 300/2008 jirrikjedi li kull sena l-Istati Membri jissottomettu rapport annwali lill-Kummissjoni dwar il-miżuri meħuda biex jissodisfaw l-obbligi tagħhom u dwar is-sitwazzjoni tas-sigurtà tal-avjazzjoni fl-ajruporti tagħhom.

Il-valutazzjoni ta' dawn ir-rapporti, minbarra l-ispezzjonijiet regolari tagħha stess, tipprovdi għodda għall-Kummissjoni sabiex issegwi mill-qrib l-implimentazzjoni ta' miżuri nazzjonali ta' kontroll tal-kwalità. Dan, min-naħa tiegħu, jippermetti detezzjoni u korrezzjoni rapidi tan-nuqqasijiet f'kull Stat Membru.

Il-valutazzjoni tinkludi analiżi tal-monitoraġġ regolari tal-ajruporti, tat-trasportaturi bl-ajru u ta' entitajiet oħra b'responsabbiltajiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni, kif ukoll taż-żmien imqatta' mill-awdituri fuq il-post, tal-ambitu u tal-frekwenzi ta' taħlita xierqa ta' attivitajiet ta' monitoraġġ tal-konformità, tal-livelli ta' konformità nazzjonali, tal-attivitajiet ta' segwitu u tal-użu tas-setgħat ta' infurzar.

Il-kwalità tar-rapporti annwali u tal-informazzjoni pprovduta mill-Istati Membri baqgħet kostanti u matul l-2025 inkisbet aktar armonizzazzjoni.

Intbagħtet evalwazzjoni komprensiva formali lill-Istati Membri li tenfasizza, fejn meħtieġ, sugġerimenti dwar kif jistgħu jittejbu jew jittfasslu aħjar l-isforzi nazzjonali.

5.6 Valutazzjonijiet ta' ajruporti ta' pajjiżi terzi

Il-Kummissjoni twettaq valutazzjonijiet fil-kuntest ta' arrangamenti ta' Punt Uniku tas-Sigurtà (OSS, One Stop Security) bejn l-UE u pajjiżi terzi. L-iskop huwa li jiġi kkonfermat li l-implimentazzjoni ta' ċerti miżuri ta' sigurtà tkompli tkun ta' standard ekwivalenti għall-implimentazzjoni tal-leġiżlazzjoni tal-UE dwar is-sigurtà tal-avjazzjoni. Fl-2025, twettqu tliet valutazzjonijiet, rispettivament, fl-Istati Uniti, fil-Gżejjer Faeroe u fir-Renju Unit.

5.7 Każijiet u proċedimenti ġudizzjarji skont l-Artikolu 15

Jekk in-nuqqasijiet identifikati fl-implimentazzjoni tal-miżuri ta' sigurtà f'ajruport ikunu serji biżżejjed li jkollhom impatt sinifikanti fuq il-livell ġenerali tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili fl-Unjoni, il-Kummissjoni tattiva l-Artikolu 15 tar-Regolament (UE) Nru 72/2010. Dan ifisser li l-awtoritajiet xierqa tal-Istati Membri kollha jiġu mwissija dwar is-sitwazzjoni, u li titjiriet li jaslu mill-ajruport soġġett għall-Artikolu 15 għandhom jiġu trattati bħala li jaslu minn pajjiż terz, li jirriżulta fl-obbligu għall-ajruporti riċevienti li jimplimentaw miżuri ta' sigurtà kumpensatorji fir-rigward ta' passiġġieri fi tranzitu li jaslu u l-bagalji tagħhom, kif ukoll l-inġenju tal-ajru li jkunu waslu fuqu. Fl-2025 ma nbeda l-ebda każ bħal dan.

Il-Kummissjoni għandha wkoll il-possibbiltà li tiftaħ proċedimenti ta' ksur f'konformità mal-Artikolu 258 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea,

b'mod partikolari f'kazijiet ta' nuqqas ta' rettifika jew rikorrenza fit-tul ta' nuqqasijiet. FI-2025, ma tnediet l-ebda procedura bhal din.

6. DJALOGU INTERNAZZJONALI

6.1 Ġenerali

Il-Kummissjoni kompliet il-kontribut tagħha għas-sigurtà tal-avjazzjoni globali billi involviet korpi internazzjonali, bhall-Organizzazzjoni tal-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali (ICAO), il-Konferenza Ewropea tal-Avjazzjoni Ċivili (ECAC), filwaqt li ħadmet mill-qrib mal-Istati Membri biex tiżgura pożizzjonijiet koordinati tal-UE. Saru wkoll djalogi ma' shab ewlenin tal-istess fehma, bħar-Renju Unit, l-Istati Uniti, il-Kanada, l-Awstralja u Singapore.

6.2 Korpi internazzjonali

L-UE pparteċipat b'mod attiv, bħala osservatur, fil-laqgħa annwali tal-Panel tas-Sigurtà tal-Avjazzjoni tal-ICAO (AVSECP/36), li saret mis-7 sal-11 ta' April 2025 kif ukoll fir-raba' laqgħa tal-Bord ta' Ċibersigurtà tal-ICAO (CYSECP/4), li saret mit-2 sas-6 ta' Ġunju 2025.

L-eżiti tat-42 Assemblea tal-ICAO (mit-23 ta' Settembru sat-3 ta' Ottubru 2025) dwar kwistjonijiet ta' sigurtà, ċibersigurtà u żona ta' kunflitt irriflettew l-oġettivi ddikjarati mill-UE. Dawn inkludew Riżoluzzjoni ġdida tal-Assemblea dwar Żoni ta' Kunflitt; Riżoluzzjoni riveduta dwar is-Sigurtà tal-Avjazzjoni li tirreferi għal theddid li qed jevolvi, inkluz minn atturi sofistikati, u sejha għal sforzi intensifikati biex tiġi żgurata s-sistema tal-merkanzija bl-ajru u tal-posta; Riżoluzzjoni riveduta dwar iċ-Ċibersigurtà li tindirizza t-theddid ċibernetiku u li tenfasizza l-ħtieġa li jiġu indirizzati r-riskji ċibernetiċi b'mod olistiku; u approvazzjoni tal-Assemblea tal-proposta tal-Grupp Ewropew biex tiġi organizzata Konferenza ta' Livell Għoli dwar is-Sigurtà tal-Avjazzjoni.

6.3 Pajjiżi terzi

B'applikazzjoni tal-Artikolu 435 tal-Ftehim dwar il-Kummerċ u l-Kooperazzjoni bejn l-UE u r-Renju Unit, il-kooperazzjoni dwar kwistjonijiet tas-sigurtà tal-avjazzjoni tkopri skambju ta' informazzjoni, diskussjoni u kondivizjoni tal-aħjar prattiki u żvilupp ta' arrangamenti ta' kooperazzjoni bejn esperti tekniċi. Is-sitt Laqgħa ta' Kooperazzjoni dwar is-Sigurtà tal-Avjazzjoni bejn l-UE u r-Renju Unit saret fl-1 ta' April u s-seba' Laqgħa ta' Kooperazzjoni dwar is-Sigurtà tal-Avjazzjoni bejn l-UE u r-Renju Unit saret fis-17 ta' Ottubru 2025.

Il-Grupp ta' Kooperazzjoni dwar is-Sigurtà tat-Trasport (TSCG) bejn l-UE u l-Istati Uniti għandu l-għan li jrawwem il-kooperazzjoni f'diversi oqsma ta' interess reċiproku. Dan jiżgura l-funzjonament kontinwu tal-arrangamenti ta' Punt Uniku tas-Sigurtà (OSS) u tar-rikonoxximent reċiproku tar-reġimi rispettivi tas-sigurtà tal-merkanzija u

tal-posta bl-ajru tal-UE u tal-Istati Uniti. Fl-2025, ma giet organizzata l-ebda laqgħa tat-TSCG, iżda l-kooperazzjoni teknika kompliet matul is-sena kollha.

F'konformità mad-dritt tal-UE, il-Kummissjoni stabbiliet arrangamenti tal-OSS li jirrikonossu l-istandards tas-sigurtà applikati f'xi pajjiżi terzi, jew ajruporti ta' pajjiżi terzi, bħala ekwivalenti għall-istandards tal-UE¹⁴. Ma gie konkluz l-ebda arrangement għdid tal-OSS fl-2025.

Fir-rigward tal-bini tal-kapaċitajiet, fl-2025 issokta l-proġett "Is-Sigurtà tal-Avjazzjoni Ċivili fl-Afrika, fl-Asja u fil-Lvant Nofsani" (CASE II, Civil Aviation Security in Africa, Asia and the Middle East), iffinanzjat mill-Kummissjoni Ewropea b'baġit ta' EUR 8 miljun u implimentat mill-ECAC. L-attivitajiet imwettqa minn esperti tas-sigurtà tal-avjazzjoni inkludew workshops, webinars u attivitajiet bilaterali fil-pajjiż¹⁵. L-oġettiv ġenerali ta' CASE II kien li jiġġielek kontra t-theddida tat-terroriżmu għall-avjazzjoni ċivili permezz ta' shubija mal-Istati fit-tliet reġjuni, sabiex jissahhu r-reġimi tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili tagħhom.¹⁶

7. KONKLUŻJONIJIET

Sabiex l-avjazzjoni kummerċjali tirnexxi, huwa essenzjali li tiġi ssalvagwardjata s-sigurtà tal-operazzjonijiet kemm fl-ajru kif ukoll fuq l-art. Fl-2025, il-Kummissjoni Ewropea, f'kollaborazzjoni mal-Istati Membri, hadet azzjonijiet sinifikanti biex tiżgura li l-leġislazzjoni ta' implimentazzjoni eżistenti fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni, tkun adattata għall-evoluzzjoni tal-ambjent ta' theddid u ta' riskju. Ġew adottati miżuri biex tissahħaħ il-katina tal-provvista tal-merkanzija bl-ajru u saru proposti biex tiġi stabbilita sistema tal-UE għar-rapportar tal-okkorrenzi tas-sigurtà tal-avjazzjoni u għall-kondiviżjoni f'waqtha tal-informazzjoni dwar is-sigurtà biex jittaffa t-theddid emergenti.

Fl-2025 kompliet ukoll il-hidma fuq linja bażi għdida tas-sigurtà tal-avjazzjoni li tisfrutta bis-shiħ il-potenzjal tat-teknoloġija preżenti u futura b'mod li jinkiseb l-ogħla livell ta' sigurtà filwaqt li tittejjeb, kemm jista' jkun, l-esperjenza tal-passiġġieri.

¹⁴ L-UE għandha arrangamenti tal-OSS mal-Istati Uniti, mal-Kanada, ma' Singapore, mal-Montenegro, mas-Serbja u mar-Renju Unit.

¹⁵ Mill-1 ta' Jannar sat-30 ta' Novembru 2025 (data tat-tmien), il-proġett CASE II wettaq 56 attività (inkluż 34 attività ta' taħriġ bilaterali, tmien attivitajiet ta' mentoraġġ, sitt attivitajiet multilaterali, hames workshops reġjonali, żewġ workshops interreġjonali u webinar wieħed) għall-benefiċċju ta' 950 parteċipant, u dan juri rata għolja ta' implimentazzjoni sa tmien il-proġett. B'kollox, mill-bidu tal-Proġett, twettqu 264 attività fil-pajjiż u attività remota għall-benefiċċju ta' 89 Stat Sieheb u Stat Membru tal-ECAC/tal-UE. Aktar informazzjoni dwar CASE II: <https://www.ecac-ceac.org/activities/security/eu-ecac-case-ii-project>

¹⁶ Il-metodoloġija użata biex jintgħażlu l-Istati Shab hija bbażata fuq kriterji kumulattivi u tippreżenta opportunitajiet għal titjib biex jiġi żgurat li jitqiesu fatturi rilevanti, bħal-livell ta' theddida, il-livell ta' miżuri ta' sigurtà f'kull Stat Sieheb, u jekk dawn l-Istati Shab għandhomx titjiriet diretti lejn Stat Membru tal-UE. Dan l-approċċ gie kkombinat ma' koordinazzjoni regolari mal-Istati Membri jew ma' aġenziji oħrajn ta' implimentazzjoni biex tiġi evitata d-duplikazzjoni ta' inizjattivi ta' bini tal-kapaċità u biex tiżdied is-sinergija.